

גליון מס' 269
פרשת מקץ
כ"ט כסלו תשפ"ג

בסייעתא דשמיא
דפוס צבעים אמיתיים
03-6884466
הדפסת העלון בחסות דפוס צבעים אמיתיים

לע"נ מורנו ורבנו הרב חיים אבישלום כהן זצוק"ל

ברכת חיים

"וירצוהו מן הבור"

כתב הספורנו, מה שהריצו את יוסף מהבור, כדרך כל תשועת ה' שנעשית כמו רגע. כאומרו כי קרובה ישועתי לבוא, וכן יציאת מצרים הייתה בגירוש כאומרו כי גורשו ממצרים כאומרו ז"ל שלא הספיק בצקן של אבותינו להחמיץ, וכן יהיה לעתיד לבוא ופתאום יבוא אל היכלו.

וכך כותב ה"חפץ חיים": לכל גזירה טובה או רעה, יש קץ וזמן המיועד לה, ומשהגיע זמנו של הקץ, אין הקב"ה מתמהמה ולו אף רגע אחד יותר מן הזמן הקצוב. גם כאן, ברגע שנגמר זמנו להיות בבית הסוהר, הורץ במהירות הבזק מבית האסורים. וכן ביציאת מצרים, "בעצם היום הזה", כתב שם רש"י, מגיד שכיון שהגיע הקץ לא עכבו המקום כהרף עין. בט"ו בניסן באו מלאכי השרת אצל אברהם לבשרו, בט"ו בניסן נולד יצחק, בט"ו בניסן נגזרה גזירת בין הבתרים. וגם שם ראתה התורה לציין כי לא התארכה הגאולה, גם

לא לרגע אחד מהזמן שנקבע לה. וכן תהיה הגאולה העתידה, וכמו שכתוב בחבקוק (ג' - א') ופתאום יבוא ויתגלה, כמו שיוסף הורץ מהבור אל פרעה, גם אותנו יריצו מהגלות לארצנו הקדושה אל הגאולה השלימה. (מדשן ביתך)

רחוב גלבוע 11 גבעתיים

לקבלת העלון במייל: r0533157301@gmail.com

ניצחון המלחמה בחנוכה

שאל הגאון הגדול רבי יוסף חיים זוננפלד זי"ע רבה של ירושלים: מה שאנו אומרים בתפילה "מסרת גיבורים ביד חלשים" הוא נס וכן "רבים ביד מעטים" אך "טמאים ביד טהורים" מה החידוש בדבר? במה רב כוחם של הטמאים מכוחם של הטהורים? אלא הסבר נפלא יש כאן וזאת על פי המדרש (בספרנו בלק כ, כה) שי"ב ניסים נעשו לו לפנחס בשעה שקנא את קנאת ה' והרג את זמרי בן סלוא וכזבי בת צור, ומובא שם שהנס העשירי היה ששמר הקדוש ברוך הוא את רוחותיהן שלא ימותו בידו ויטמא והם מתו רק אחרי שהניחם מידו, ואם כן אף כאן היה נס כזה, שהיונים לא מתו ביד החשמונאים הכהנים כדי שהם לא יטמאו, וזה הפירוש וטמאים ביד טהורים שאף על פי שהיונים היו טמאים מכל מקום ביד טהורים ולא נטמאו החשמונאים הטהורים בהריגתם כי אירע להם גם כן נס כנ"ל.

עוד מבואר במפרשים: ש"טמאים ביד טהורים" הוא נס גדול כיון שבאותו זמן היה שליטה לכח הטומאה והיוונים היו השליחים של הטומאה והנס היה שהכח הרוחני ניצח שליטי הטומאה שהם היוונים, ועוד הכוונה לטמאים שאוכלים דברים שמביאים אכזריות וכוחות רשע לעומת הטהורים שלבים עדין ויפה בנפשם ובטבעם וגברו על כוחות הטומאה, ויש שביארו שהנס היה שהטהורים לא הוצרכו להיטמא כדי להרוג את הטמאים והם נשארו טהורים גם אחרי הניצחון.

להערות/להארות ולכל שאלה-

הרב שלמה בצרי: 055-6771015

מבצע חנוכה
בשיתוף התורמים היקרים
חולקו מאות חנוכיות
לתושבי גבעתיים תל אביב
רמת גן והסביבה

בשוק לוינסקי תל אביב

בב"ס גורדון

ברחבת קניון גבעתיים

לימוד משותף
אבות ובנים / ובנות
מידי מוצאי שבת
לאחר ההבדלה

בס"ד

בעז"ה תתקיים נסיעה לקברות הצדיקים
לכל משפחות הקהילה ובאי בית הכנסת
ביום ראשון א' טבת 25.12 | בשעה 8:30

מערת המכפלה בחברון
ארוחת צהרים
תפילת מנחה בקבר רחל

הרשמה מראש חובה
בהודעה למספר: 054-4843340

יעמדו על הברכה

שמות	התורמים
לעילוי נשמת: ויולט טוינה בת תפחה ודוד ז"ל נפטרה י"ח תמוז תש"פ שלמה טוינה בן דבורה ודוד ז"ל נפטר ט"ו אלול תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת: הרבנית צפורה בת טובה ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת: הרב חיים אבישלום בן בלנקה זצוק"ל ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת: רבנו רבינו: ר'פואה שלימה: אידית דובה בת אלקה רות הי"ו ת.נ.צ.ב.ה.

מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאוד, וגדולה מעלתה לזכות לבנים תלמידי חכמים, וצריך להזהר בה כדי להודיע הנס ולהוסיף בשבח והודאה לה' על הטובות שעשה לנו.

וכתבו המפרשים כמה עניינים בהדלקת הנרות: א. שידליק בשמן זית, ב. שידליק בכלי נאה בחנוכה מהודרת מזהב או מכסף, ג. שיעשה המצוה בשמחה גדולה, ובשבת ירבה בנרות. מובא בספרים הקדושים שנתגלה אליהו הנביא לרבי יצחק סגי נהור בנו של הראב"ד ואמר לו שמה שכתוב שזהויר בנר חנוכה יהיו לו בנים תלמידי חכמים הוא דווקא שמקפיד להדליק בכל פרטי המצווה והדקדוקים.

ודע שכשאדם עושה המצווה בחביבות ובחשק גדול אזי ממשיך אור מקיף סביבו ועל ידי כך אין אחיזה לכוחות הטומאה להדבק בו ויכול על ידי זה להגיע למעלות נשגבות ונמשך לו שפע עצום וגדול מלמעלה. בספר מרבה חיים כתב שיהודי המדליק נרות חנוכה דומה לכהן גדול בעבודתו.

יש ענין להדליק בשמן זית שבו נעשה הנס בבית המקדש (כל בו) וכן הוא מסוגל ליכרו, היפך מהיוונים שרצו להשכיח את התורה (ידי חיים מבעל הבן איש חי) ורצו שהאשה תכין הפתילות דהוא סגולה לבני תלמידי חכמים (מועד לכל חי כו, בה בן איש חי וישב ה').

תפלה – פקידת עקרונות

ראוי שיתפללו האיש והאשה בשעת הדלקת נר חנוכה שיתן להם הקדוש ברוך הוא בנים מאירים בתורה, משום ששעה נשגבה זו היא עת רצון, וכן יכולים לפעול לפקידת עקרונות בכח אמירת תפלת חנה ויתפללו מול הנרות בעיקר בחצי שעה הראשונה של הדלקת הנרות ועיקר סגולה זו היא ביום האחרון הנקרא "זאת חנוכה". (בני יששכר)

תשובה וצדקה

חנוכה מסוגל לתשובה מאהבה, שאז נפתחים שערי תשובה לכל מי שרוצה לשוב ולחדש מעשיו לטובה, ומרבין בצדקה בימי חנוכה יותר משאר ימות השנה כי הם מסוגלים לתקן פגמי הנפש. (יסוד ושורש העבודה שער המפקד א')

סגולה לשמירה

סגולה לשמירה מעולה לכל השנה שיאמר אחר הדלקת הנרות שבע פעמים מזמור צ'א בתהילים "ישב בסתר עליון" וכל פעם יקדים פסוק אחרון של פרק צ' יהיה נועם" (בן איש חי פרשת וישב כ"ג)

סגולת לרפואה

כותב רבי מנחם מנדל מקאצק שמי שנחלה במחלת השושנה, יקח שמן הנותר בקן של החנוכה וימרח על השושנה ויתרפא, ורמז לזה - "ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים" [וכמוכח שאדם שקונה שמן צריך להתנות שמה שנותר יוכל להשתמש בו לכל דבר שירצה שאם לא יתנה אסור להשתמש בשמן של המצוה]. והוא גם סגולה נגד פחד כשמורחים ממותר השמן על המצח אחר שרפתן (נוהג בחכמה) פעם הגיע לרבי הקדוש "מאפטא" אדם שהיה חולה במרה שחורה ועצבות. הרב יעץ לו להסתכל בנרות הקדושים שבחנוכה בשעה שדולקים וכך עשה, וכשקם למחרת משנתו נהפך לאיש אחר בריא ושמח. (בינת ישראל)

סגולת שריפת הפתילות

ישמור כל לילה את הפתילות, ובלילה האחרון אחר שכבו הפתילות, יקחם וישרפם עם שאר השמן הנותר ומותר הפתילות הוא סגולה להינצל מאויבים וליסטים ומקטרגים בזאת השנה (האח נפשנו מערכת ח') ויש שמדלגים עליהם בשעה ששרפים והוא סגולה לרווק או רווקה שיזכו באותה שנה לזיווג הגון (אביעה סגולות) יש אומרים שאם תדלג האשה על המדורה תזכה לבנים (נוהג בחכמה)

יוסף מלך במצרים

יש להבין מדוע בכל השנים הללו [22 שנה] בהם שהה יוסף במצרים, לא הודיע לאביו שהוא מלך ואף לא שלח לו מברק או שליח שהוא חי הרי מצרים קרובה לחברון מהלך ששה ימים ולפחות היה מודיע לו זאת כשהוא בבית פוטיפר וכל שכן אחרי שיצא מבית האסורים ונעשה שליט? (כן הקשה הרמב"ן ושאר הראשונים)

בדברי רבותינו הראשונים ישנם כמה ביאורים בעניין מופלא זה:

א. הרמב"ן כתב: כל מהלך חיי יוסף והשבטים בא מכח החלומות על האלומות המשתחוות לו וכן חלום השמש והירח והיה צריך לחכות שהם יתקיימו בפועל וידע יוסף שהשתחויות אלו לא יכולות להתקיים בארצם אלא במצרים לכן המתין עד שהם עצמם ירדו למצרים, וכשחלם פרעה חלומו נתברר אצלו ביתר שאת כמה הם קרובים להגשמת עניינים נשגבים אלה.

וביאר הרמב"ן שהשתחויה הייתה קשה להם בארצם, ומסתבר שאם היה מגלה לאביו את מקום מושבו היה מצווה אותו אביו לעלות אליו לארץ ישראל ולא היה יורד למצרים, ובוודאי גם שם היו משתחוים לו כמלך אלא שהיה דבר זה קשה להם ביותר ולכן רצה להקל עליהם שלא ידעו שהוא יוסף ואז ישתחו לו שהרי ידע שחלומותיו הם בגדר נבואה, והיה ירא מאוד לנפשו איך ישתחו כולם לאחיהם הקטן והרי חרפה היא להם.

ב. הרא"ש כתב שנבצר מיוסף להודיע זאת לאביו כיון שהאחים עשו חרם שלא לגלות לאף אחד את עניין המכירה וגם יוסף נכלל בחרם זה לפיכך המתינו עד שנפגשו כולם יחד והתירו את החרם שהרי כלל בידינו שכל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו.

ג. "הדעת זקנים ביאר": כשיוסף היה עבד ואסיר בבית הסוהר לא רצה להודיע זאת לאביו כיון שבכך היה מצערו ביותר וגם בזמן היותו מלך לא יאמין לו כי אפילו לבסוף כשהוגד לו הדבר לא האמין ועוד היה ירא שמא ישמעו אחיו ויבהלו ויברחו זה לצפון זה לדרום מפחד שיהרגם ונמצא אביו מצטער, לכן המתין עד שבאו אחיו אצלו ופייסם בדברים שאין בלבם עליהם וכשיעמדו לידו לא יוכלו לברוח עוד וגם יראו שמתנהג עמהם כאח.

ד. האור החיים הקדוש כתב: שאף שהיה ביכולתו לשלוח מכתב חשש יוסף שיבואו אחיו לאבדו מן העולם לבל תגיע להם בושת מאביהם, ואף כשהוסר החשש הראשון כשיצא מכלאו והפך למלך נמנע מלהודיע לאביו, והוא על דרך מה שאמרו רבותינו בגמרא: (מסכת ברכות דף מג:) מוטב שיפיל אדם עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו וחש על כבוד אחיו מלביישם לפני יעקב ויצחק וכל זרע יעקב, ומטעם זה כשבאו לפניו בזמן הרעב לא רצה תיכף לגלות להם אלא

האכילם והשקם ונתן להם דמים והראה להם כי הוא עמהם בלב שלם וכך ידעו שהוא לא נוטר להם איבה.

ה. השל"ה הקדוש מתרץ: הייתה סיבה מן השמים שיעקב יסבול צער זה וידע יוסף ברוח קודשו שאסור לו להודיע לאביו את מקום המצאו והוצרך לקיים זאת, ומוסיף ה"כלי יקר" שיוסף הבין בשכלו שנגזר על אביו צער 22 שנים מדה כנגד מדה על שלא קיים מצות כיבוד אביו ואחר שנשלמו הכ"ב שנים נתוודע יוסף אל אחיו.

בשם הגר"א שר זצ"ל הובא שיוסף ידע מברית בין הבתרים ומצער הגלות שנגזרה על יעקב וזרעו – וחיפש איך להוציא זאת לפועל בדרך קלה יותר ולכן המיר צער הירידה למצרים בצער יעקב על בנו האבוד וחהו שאמרו (שבת פט:) ראויה היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל שכן היא דרך ירידה לגלות, אלא שזכה יעקב וירד בכבוד מלכים.

ו. האלשיך הקדוש מבאר שמשמיים נשלח יוסף למצרים כדי להכין את הארץ לקראת ירידת בני יעקב למצרים ולהוריד את זוהמת טומאת מצרים ולהשרות שם שכינה ולכן תיקן שם הרבה עניינים לקראת מטרה זו ואם היה מגלה לאביו היה מצווה להעלותו אליו לארץ ישראל והייתה מתקלקלת תקנת הגלות. (קונטרס ויתאפק יוסף)

ז. באשכול יוסף תירץ: שמא היה יוסף הצדיק ירא שאם יודיע לו שהוא מלך במצרים ידאג יעקב שחס ושלום, שנה ופירש, שאם לא כן היאך מינהו למלך מצרים, שהרי הייתה מלאה גילולים וטומאה וכל מרעין בישין וחשש שיקללו אבל אחרי שבאו אצלו אחיו, ופייסם בדברים וגם ראו צדקתו כבר לא חשש לזה.

ח. מכאן יש להוכיח כי כאשר הקהל מסכימים בדבר אחד בכח חרם, ויש סרבן אחד מהן, אך על פי שאומר הסרבן 'לא אכנס עמיהו בחרם', נכלל גם הוא באותה הברית בעל כרחו. ויוסף הרי לא נכנס בחרם, שאם כן - לא היו צריכים לשתף הקדוש ברוך הוא עמהם, כי היו עשרה בלא הקדוש ברוך הוא, ואף על פי כן לא רצה יוסף לגלות ולהודיע לאביו כי הוא חי (דעת זקנים ל"ו ל"ה), מובא שליפני שמכרו את יוסף השביעו אותו שלא יספר לאביו ולא יחזור לשם (דעת זקנים מ"ב ט'). ט. היה ירא להודיע על ידי אדם, שמא תפרח רוחו ברבות השמחה הפתאומית, כמסופר בגמרא (כתובות ס"ב), לכן היה מחכה עד שאחיו הגיעו, והם יודעים שאביהם זקן, וידעו איך לומר לו באופן שלא יסתכן וימות ("ישמח משה") (מעדני אשר).

מעלת תפלת הדרך

בשנת תרצ"ו ביקר האדמור ה"אמרי אמת" מגור בארץ ישראל, ופגש ברב החסיד רבי ליפא שוואגער ז"ל מחשובי חסידי האסיאטין, שהתעסק בהדפסת והוצאת ספרי קודש וכתבי יד, מסר לו ה"אמרי אמת" כתב יד על התורה שהיה ברשותו מהרה"ק המקובל רבי חיים ויטאל ז"ע תלמידו של רבינו האריז"ל, כדי שיוציאם לאור, וקבע עמו שיחזירנו לו כאשר יסיים להעתיקו ולהדפיסו. באותם ימים התחילו פרעות ומאורעות על ידי הישמעאלים הרשעים ימש"ו, שהרגו וטבחו בבני ישראל עם קודש ללא רחם, וזה גרם שלא היו יכולים להתעסק

בעבודת הקודש להעתיק ולהדפיס. כאשר ראה הרב שהוא בשנת תרצ"ט שעדיין לא הספיק להדפיס את כתב היד, החליט להחזירו לבעליו, חיפש אחר שליח שייקח ה"כתבים" לפולין, ומצא – את הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקארלין ז"ע הי"ד, שביקר אז בארץ ישראל והיה בדרכו חזרה לפולין, שלח עמו את תכריך הכתבים, שימסרנו לה"אמרי אמת", אולם כאשר אך דרך הרה"ק מקארלין על אדמת פולין, פרצה המלחמה הנוראה מלחמת עולם השניה, השתבשו הדרכים ולא הגיעו הכתבים לבעליהם. לאחר זמן קצר נהרג הרה"ק ר"א מקארלין הי"ד, והכתבים נאבדו ונעלמו.

אחר זמן מה עלה ביד ה"אמרי אמת" לברוח מידי הרשעים בניסי ניסים, ועלה לארץ ישראל, נכנס החסיד אל רבו והתנצל לפניו מאוד על אובדן הכתבים, הרגיעו הרבי ושאלו "נו, האם ראית איזה אימרה בכתבים", השיב הלה שאינו זוכר מאומה, נענה הרבי ואמר "אני אגיד לך מאמר אחד שהיה כתוב שם בהקדמת הספר", דהנה בפסוק בפרשת מקץ כתוב (פרק מד פסוק ד) "הם יצאו את העיר לא הרחיקו, ויוסף אמר לאשר על ביתו קום רדוף אחרי האנשים וְהִשְׁגֶתְם".

ויש להבין מדוע הדגיש לו יוסף לרדוף אחרי השבטים בטרם יספיקו להתרחק מן העיר? אלא, שנפסק בשולחן ערוך (אור החיים קז, ד) שהיוצא מן העיר צריך לומר "תפילת הדרך" אחר שהרחיק פרסה מן העיר, לפיכך הורה יוסף למנשה – מהר להשיגם טרם יתרחקו מהעיר פרסה, וכבר יאמרו "תפילת הדרך", ואז לא תוכל להרע להם כלל, כי התפילה תעשה פירות ולא תצליח להזיקם.

הרה"ק רבי חיים ויטאל זצ"ל כתב שם שאחר שסיים את כל חיבורו על התורה נתגלה לו פירוש נפלא זה בחלום.

בית הכנסת המרכזי "בית יוסף"
רחוב גלבוע 11 גבעתיים

אזכרה לעילוי נשמת
הצדקת בלנקה בת רחל ז"ל

נערוך ביום שלישי ג' טבת (27/12/22) אזכרה בבית הכנסת המרכזי "בית יוסף" גלבוע 11 גבעתיים לעילוי נשמתה הטהורה של האשה הכשרה בלנקה בת רחל אמא של מורינו הרב חיים אבישלום הכהן זצ"ל

תפילת מנחה - 16:15
דברי תורה - 16:30
תפילת ערבית - 17:00

ברוכים הבאים
הנהלת בית הכנסת